

Na 'Etanai Usu-usu Ana Pita

Gere Mamaani 'Iniai Bukani

Ra'i mwane here he'ete'i hairiu nagau matai raharaha ara'a suri'i. Gau raha ara'a na'i abegaa'i tari 'oha gau maua. Gau raha ara'a suri'i aidangigaa'i na'i 'oha nagau ha'ausuringa'ini'i mareho na'i skuru. Nata mareho na 'igaau gau matai raha ro'u ara'a na'iei, naasi suri'i tahitahi agaa'i beia Kraest.

Na'i usu-usu naanisi 'ia Pita 'a 'unua do 'anai raha ara'a suri'i tahitahi agaa'i beia Kraest 'e mareho nagai bonasia 'onaa gau raba ara'a mai wetewete na'iei. 'A 'onaai ha'ausuringa'i na'i skuru. 'Onaa 'o bwa'i bona, 'a bwara do'oi here goro na'iei. 'I awa maea mana ano-ano, naasi mareho narai 'a'auhiai sae 'anai raha ara'a na'i tahitahi ana beia Kraest. Na'i usu-usuni 'ia Pita 'a maani'i hura'ai tara'i herehere 'anai awa maea, ma 'anai ano-ano.

'Ia Pita 'e ta'i 'iniraau'i rongoiusuri ana'ia Jisas me 'iia 'e ta'i na'otara ororiu beiraau'i noni hinihini na'i 'ohai na'o. 'Ia Pita 'a usuai usu-usuni tanaraau'i noni hinihini 'anai ha'abasuraau 'iniraau'i sae narai norata'airaau 'iniai suria adaaua Kraest. 'A 'unua tanaraau dorai ura wetewete na'i hinihinidaa'i neina 'ia God 'ai wa'ewa'e 'iniraau. 'Ia Pita 'a 'irisia do 'iraau'i noni hinihini rai raha ara'a goro suri'i tahitahi adaa'i beia Kraest maraigui siri suri'i mareho ta'a'i na 'iraau'i maerongadaa'i rai haa'i tanaraau. 'Igaau gau ga'i matai bonasiai haua ro'u moi heresi 'anai raha ara'a suri'i tahitahi agaa'i beia Kraest.

Na'i 'oha na'oi 'oha'i na'i 'etanai buka ana Pita 'oi matai sadoi'i here narai 'a'auhi'o 'anai raha ara'a na'i tahitahi amua beia Kraest.

¹ 'Inaua Pita, Ha'ataari ana Jisas Kraest, nau usu-usu tana'amou sae ana'ia God namou awa 'onaai mahuara 'adarara suriai Provens na'i Pontas, Galesia, Kapadosia, Eisia ma na'i Bitinia. ² 'Ia Godi Ama na 'ome sigihi'amou suria i hei'irisina. 'A ha'amaea'amou 'iniai Hi'ona Maea ana, neina moi araisuria Jisas Kraest mana tahingamoo'i rai wadiwadi 'iniai 'abuna. Mau ha'arahesi mia God 'ai huunai ha'agorohi'amou mai ha'awahi'amou goro.

Adoma'i Heimamasi

³ Gaau ha'a-aneanea God Amana Araha aga Jisas Kraest. 'Iniai ahu ta'ahigia di'u ana, 'a haua tanagiai tahinga haoru 'iniai ha'a-suruta'ea ana Jisas Kraest baaniai mae. 'Iniai haua o'asi ana nagau to'oraa 'iniai 'adoma'i heimamasi ⁴ 'anai daa'i mwani mareho goro na'ia God na nuga'i tanaraau sae ana'i. 'A nuga'i tana'amou na'i aro, dora ra bwa'i matai ngabo ma'ua ta'a'i ma'ua ai'a'i. ⁵ Me 'iniai hinihinia amoua God, 'iia 'ai taatahi bwarasi'amou 'iniai mena ana tari dangi hahako, 'oha nai ha'atahi'amou.

⁶ Moi wa'ewa'e 'iniai mahosi, rei'uaa moi ahutotou ta gere madoraa 'ini'i mwani rongomaata'i he'ete'i hairiu namou siri suri'i na'i 'ohani. ⁷ Mareho 'isi ra'i maho moi 'anai ha'a-ohoohoai hinihinimooou beia Kraest, 'onaa namou hinihini ha'a-momori ma'ua ai'a. 'A 'onaai 'oha 'irau sae ra raangiai gol 'iniai raoraohanai 'eu 'anai ha'agata'inia i do'o baania

ma 'anai sadoia ha'a-momori 'onaa 'e gol ha'a-momori ma'ua ai'a. Ma rei'uaa ra haua o'asi, i gol 'a bwa'i matai awa tarau. Mea God 'a 'adoma'inia dona hinihinimooou 'e maho na ororiu di'ua i gol. Ma 'onaa rai sadoia domou hinihini ha'a-momori, ma naasi, na'i 'oha nai aho'i maia Jisas Kraest, 'iia 'ai ha'a-aneane'amou mai ha'ahou'amou. ⁸ Rei'uaa namou ai'a re'ia, 'i'amou mou ta'ahia mamou hinihinia. Ma na'i 'ohani, na wa'ewa'e namou haua, 'e wa'ewa'e na raha di'u na bwarai sadoia ta ha'atee goro 'anai huunai ha'arangasia goro hura'a, ⁹ 'iniau daua amou i tahi tarau suriai hinihinia namou haa.

¹⁰ Naia na tahi taraui na 'iraauu Rarabea na'i 'oha bwani, rau ha'atee rarabeanga'inia do'ia God 'ai banea tana'amou. Ma rei'uaa na o'asi, rau ai'a aidangisia mora maraugu siba suriai huunai 'ado'ado anai mahosi. ¹¹ Mana Hi'ona Maea ana Kraest na awa beiraaui 'a ha'arangasia do'ia Kraest 'ai siri na'i rongomaata'i raha maigu dauai mena mana raraha. Ma naasi ra bonasiai sadoiai 'oha he'ua mai he'ua i to'o nai haua. ¹² 'Ia God 'a ha'ata'inia tanaraauu Rarabea do tau'aro adaaui ai'a do 'anai 'a'auhiraau haariraau, me 'anai 'a'auhi'amou. Ma na'i 'ohani, tara'i sae rau maaniai Taroha Goro tana'amou 'iniau mena anai Hi'ona Maea na'ia God 'a ha'ataaria dio mai baaniai aro. Ma 'ohani na mamaani narau haua, 'a ta'isada beiai mamaani ra haua Rarabea. Maho 'isi, ra'i mareho na 'iraauu enjel rau raba aidangisi'i ro'u.

Ha'ata'u'u 'Anai Awa Maea

¹³ Hoita naasi, moi ha'aagau suri'i tahing-amoo'i 'anai suria Araha mamoi 'omesuri'amou haarimooou ro'u baaniai ora-ora'a. Moi 'adoma'i

heimamasi 'inia i tahi tarau na'ia God 'ai banea tana'amou na'i 'oha nai aho'i maia Jisas Kraest. ¹⁴ Moi araisuria God mamouga abu haa'i'a i here ra ta'a'i namou haa'i ga'u na'i na'o, 'oha mou ai'a aidangisia maua God. ¹⁵ 'Ia God na 'ome sigihi'amou, 'a maea. Ma naasi, 'i'amou moi awa maea ro'u suri'i mwani maho moi haa'i. ¹⁶ Naia na Usu-usu Maea 'a ha'arangasia 'inia o'ani, "Moi awa maea, 'inia 'inau 'au maea."*

¹⁷ 'Ia God, namou 'unua 'inia Ama na'i 'oha mou ha'arahesi, 'a bwa'i 'adoma'i ha'a-ororiua ta noni 'oha nai hiiriraaui 'ini'i taha ra haa'i. Naasi moi ha'ahoua God na'i madoraa mou awa mau na'i marewanani. ¹⁸ 'Inia 'ia God 'a hori'amou 'anai ruhasi'amou baaniai tahinga ta'aa namou ha'ausuringa'inia baaniraaui wauwa amoo'i. Na tahingasi 'a bwarai 'a'auhi'amou. 'Ia God 'a ai'a hori'amou 'inia i maho na matai ta'aa moi 'onaai silva ma'ua gol, ¹⁹ ma'ata 'inia i huunai 'abuna Kraest na hauasa. 'Ia Kraest 'a 'onaai garei siip nara ha'aagaua 'anai suu ho'asi na ai'a ta ta'i maho nai ta'aa beia. ²⁰ Na'i na'o mia God 'agu ha'apwa'araai marewana, 'a bwane 'ome sigihia Kraest do'ai ruhasi'amou. Mia Kraest ai'a boi mau na'i marewana 'ohasi. 'Agu boi na'i 'ohani, gaarangiai hahakonai dangi, neina 'ai 'a'auhi'amou. ²¹ 'Iniai maho na haua Jisas, 'i'amou mou hinihinia God. 'Ia na ha'a-suruta'ea Jisas Kraest baaniai mae ma ha'a-ororiua. Na tarana naasi, na hinihini mana 'u'uri amooi 'ai awa tarau beia God 'anai haua o'asi ro'u tana'amou.

²² 'Iniai araisuria amooi huunai

* **1:16** 1:16 Levitikas 11:45; 19:2; 20:7

ha'ausuringa'i 'inia Jisas Kraest, 'i'amou mou ha'a-wadiwadi'i haarimooi tahingamoo'i mamou ta'ahiraau ro'u i noni hinihini. Naasi, moi ta'ahi'amou hairiu tarau 'ini'i tahingamoo'i hako. ²³ Mou matai haua o'asi, 'inia mou to'oraai tahinga haoru. Ma ai'a do mou to'oraai tahinga haorusi baanira i noni nara matai mae moi, ma'ata baanai ha'atee ana God. Na ha'ateesi 'a tahitahi ma 'ai awa tarau. ²⁴ 'Inia na Usu-usu Maea 'a 'unua o'ani,

“Iraau hakoī sae ra 'onaa moi raraaua,
mana mwani mareho goro ra hahaa'i ra
'onaai moi tagai raraaua.

Raraaua na matai maria mana taga na matai anunu.

²⁵ Ma'ata, ha'atee ana Araha God 'a awa tarau.”†

Mana ha'ateesi, naasi Taroha Goro nara bwane taroha'inia tana'amou.

2

Ta Kraest 'A 'Onaai Hau Na Ororiu

¹ 'Iniai o'asi ana, moi nugasi'i mwani maho ta'a'i. Moi abui pwapwaari'i ma'ua here 'onaa domou goro. Abui kakawa 'ome ma'ua ha'atee ha'ata'ai ai nata nei. ²⁻³ 'I'amou mou aidangisiai gorohana Araha. Naasi, moi hioronga'iniai ha'atee ana God neina moi raha ara'a mamoi tahi 'inia. Moi 'onaai'i gare mweramwera'a ra hioronga'iniai suuhiai wai susu haoru.

⁴ Moi boi beia Araha. 'Iia na haua tanagia i tahi tarau. 'A 'onaai hau na 'iraauī sae tatau'aro ruma rau 'itaa. Ma'ata, 'ia God 'a 'adoma'i ha'a-ororiua

† **1:25** 1:24-25 Aisaea 40:6-8

di'u ma 'ome sigihia. ⁵ 'I'amou namou dauai tahi tarau, mou 'onaai'i hau na 'ia God na hau'i 'anai ha'a-urasiyai ruma anai Hi'ona Maea, naasi heiso. Me 'iniaai hei'a'auhi ana Jisas Kraest, moi tau'aro 'onaai piriisi maea nara tau'aro beiai mena anai Hi'ona Maea mara wate'i mareho tanaa God 'anai ha'a-wa'ewa'ea. ⁶ Na Usu-usu Maea 'a o'ani, “Au 'ome sigihiai hau na ororiu di'u

mau ha'a-urasia na'i di'unai bani na'i 'omaa i Saeon.

'Iatei nai nugaa i 'u'uri ana beia, 'agu bwa'i ahutotou'a ta 'oha 'iniaai 'u'uri na nugaa beiasi.”*

⁷ 'A ororiu di'u i hausi tana'amoui nei mou hinihini.

Mei tanaraaui nei ra ai'a hinihini, “Na hau 'iraaui sae tatau'aro ruma narau 'itaa, naia nagu 'onaai hau na ororiu di'u.”†

⁸ Mana nata dora na'i Usu-usu Maea 'a o'ani ro'u, “Naani hau ra matai tora'i ei mara matai agusu 'inia.”‡

Ra agusu, 'inia ra ai'a araisuriai ha'atee ana God. Ra agusu, 'inia 'ia God 'a bwane 'adoma'inia mau mai do 'ai to'o o'asi.

⁹ Ma'ata 'i'amou 'e ruruhai sae na'ia God na 'ome sigihia. 'I'amou ra'i Piriisi anai Mwaeraha God ma ra'i noni maea ana'i. 'A wai'amou hura'a baaniai kuhi na'i dora marewa ma 'ome sigihi'amou domoi taroha'iniaai mwani mareho goro na haa'i. ¹⁰ Na'i na'o ga'u, 'i'amou ai'a noni ana'ia God, mia God ai'a ahu ta'ahi'amou. Ma na'i 'ohani, 'i'amou ra'i noni ana'i na 'ia God 'a ahu ta'ahi'amou.

* **2:6** 2:6 Aisaea 28:16 † **2:7** 2:7 Psalm 118:22 ‡ **2:8** 2:8 Aisaea 8:14

Awa 'Onaai Sae Tatau'aro Ana God

¹¹ Arai do'ora mana asigu'i, 'i'amou mou awa moi 'onaai mahuara na'i marewanani, suria ni marewanani 'a ai'a huunai 'omaa amoou. Wai ha'atee wetewete tana'amou! Moi abu suriai hei'irisi ta'aa anai abe hasi'o, 'inia ai abe hasi'o 'a hei'oi bwarasiai tahinga haoru namou awa iei na'i 'ohani. ¹² Moi haa'i here nara goro neina 'oha 'iraau sae ahurodo rai ha'ahuni'amou, rai re'i'i mareho goro mou haa'i marai ha'atee ha'agorohia God na'i 'oha nai aho'i mai.

¹³ 'Anai ha'a-wa'ewa'ea Araha, moi araisuri-raau nei ra marungi'amou, ororiu Mwaeraha ni Rom, 'inia 'ia na bwauodo na ororiu di'u na'i marewana. ¹⁴ Moi araisuriraaui ro'u Primia, 'inia neiraaui sae tatau'aro anai mwaeraha 'anai ha'a-mama'ai'i sae ta'ai mana ha'atee ha'agorohi'i sae goro. ¹⁵ 'Ia God 'a 'irisia domoi haa'i mwani here goro maai ha'apapaku'i ha'atee bweubweu'a adaa'i sae bweu nara ha'atee ha'a-ta'ai'amou. ¹⁶ Bwa'i ta sae nai matai ha'abu'amou 'inia ta maho namoi raba haua, 'inia 'ia Kraest 'a bwane ha'a-dadara'amou. Ma'ata rei'uaa na o'asi, me 'i'amou ra'i sae tatau'aro mau ana'ia God. Mou gasi 'adoma'inia domou dadara'a mamoi'gu haa'i here nara ai'a odo-odo. ¹⁷ Moi ha'ahouraaui hakoi mwani sae mamoi ha'ata'iniai huunai heita'ahi tanaraaui nei ra hinihini. Moi 'adoma'i ha'ahoua God mamoi ha'ahouai Mwaeraha 'anai Rom.

Kraest 'A Ha'ata'iniai Huunai Herehere

'Iniai Rongomaata'i Ana

¹⁸ 'I'amou slev, moi awa na'i bahaidi heimarungi adaa'i na'otara amoo'i mamoi

ha'ahouraaui tarau. Moi haua o'asi, rei'uaa tara'i nei 'iniraaui ra goro 'ini'amou ma tara'i nei ra here ha'a-ta'ai'amou. ¹⁹ 'Inia 'onaa na 'oi siri na'i rongomaata'i na ai'a arari dorai haua tana'o, ma 'o mwa'emwa'e 'inia 'adoma'inia amua tarau a God, 'ia God 'ai ha'agorohi'o. ²⁰ 'A 'ua? 'O 'adoma'inia do'oi dauai ha'agorohi 'onaa ra ha'a-mama'ai'o 'inia maho ta'aa na'o haa ma'o mwa'emwa'e moi 'inia? 'Ia God 'ai matai ha'agorohi'o moi 'onaa ra ha'a-mama'ai'o 'inia maho goro na'o haua ma'o mwa'emwa'e 'inia. ²¹ Naia na 'ia God 'a soi'amou 'inia, 'inia 'ia Kraest 'a rongomaata'i 'ini'amou ma ha'ata'inia tana'amou huunai herehere domoi suria. ²² 'Ia Kraest 'a ai'a haua ta ora-ora'a ma ai'a ta pwari'i nai hura'a na'i ngoona ta 'oha. ²³ Na'i 'oha ra ha'atee ha'ata'aia, 'a ai'a heiamami 'inia ta ha'atee ta'aa. 'Oha na rongomaata'i 'a ai'a 'unua do'ai su'ua aho'i ta'aa. 'A 'u'uria moia God, 'ia mo'o na hihiri odo-odo. ²⁴ 'Ia Kraest 'a waa'i ora-ora'a agaa'i na'i abena 'oha na hano 'ana'i mae na'i dadaahoro, neina gai nugasiai ora-ora'a magai awa odo-odo. 'Ini'i maara na'i abena nagaugu goro aho'i 'inia. ²⁵ Na'i na'o, 'i'amou mou 'onaaia ga'u i siip na teha ma na'i 'ohani mou aho'i mai beia mo'o na 'omesuri'amou ma taguma'ini'i tahingamoo'i.

3

'Traaui Sae Ha'iwai

¹ 'A o'asi ro'u, 'i'amou urao ha'iwai moi awa bahaidi heimarungi adaa'i mwane amoo'i. 'Inia 'onaa tara'i nei 'iniraaui rau ai'a hinihiniai ha'atee ana God, marai matai rihosi 'ana'i hinihini 'inia

re'ia adaa'i barongamoo'i nara goro. 'A ai'a ororiu domoi hadahada, ² 'inia 'iraaui rai re'i'i barongamoo'i ra goro mana ha'ahoua amouua God. ³ 'A ai'a taraa ororiu domoi haa'i here do rai 'ome goro 'inia abemoo'i, 'onaai hiohio warihu mana nuga ringi wadowado suri'i karingamoo'i mana ha'aha'abii mana ho'o bwana 'ome goro. ⁴ Ma'ata 'a ororiu di'u doni barongamoo'i rai 'ome goro. Moi awa manego, 'inia naasi maho na matai awa tarau mana maho na'ia God 'a 'adoma'i ha'a-ororiua. ⁵ Na tahingadaa'i urao nara awa maea na'i 'oha bwani ra 'ome goro o'asi. Rau 'u'uria God marau awa bahaidi heimarungi adaa'i mwane adaa'i. Naasi maho nara haua 'anai ha'a-omegororaaui haariraaui. ⁶ 'Ia Sera 'a haua o'asi. 'A araisuri'i taha na 'unu'ia Ebrahim ma ha'abwauo'oa. Ma naasi 'onaa moi abu maaa'u mamoi haa'i mwani mareho goro, mou ga'i 'onaai huunai gare ana'i. ⁷ 'T'amou ro'u i saemwane ha'iwai, 'oha mou awa bei'i urao amoo'i moi aidangisia do 'iraaui urao ra ai'a wetewete 'onaaimou. Moi ha'ahouraaui, 'inia 'i'amou hako moi daua baania God i ta'i bane, naasi i tahi tarau. 'Onaa moi haua o'asi, 'a bwa'i ta maho nai ha'abwarasi'i ha'arahesi amoo'i.

Rongomaata'i 'Iniai Hauai Mareho Na Goro

⁸ Maho hahako, 'au rabasia domoi to'oraai ta'i 'ado'ado mamoi ahu ta'ahi'amou hairiu ro'u. Moi ta'ahi'amou hairiu 'onaai ha'ido'orada, moi hauai here na goro tanaraaui noni hako, ma ro'u, moi ha'a-anoano'amou haari'amou. ⁹ Moi abu su'uai ta'aa 'inia ta'aa ma'ua su'uai ha'atee ta'aa 'inia ha'atee ta'aa. Ma'ata, moi ha'angonia God maai

ha'agorohiraau. 'Inia 'oha na'ia God na soi'amou
 'anai suria, 'a durua do'ai ha'agorohi'amou ro'u.
 10 'A 'onaai ha'arangasia anai Usu-usu Maea o'ani,
 “Onaa 'o raba to'oraai tahinga goro
 mana awa wa'ewa'e tarau,
 'oi abu haa'i ha'atee ta'a'i
 mana pwapwaari'i.
 11 'Oi nugasi'i baronga ta'a'i
 ma'oi haa'i mwani baronga goro.
 'Oi bonasia do'oi awa goro beiraau mwani noni
 hako.
 12 'Inia 'ia Araha 'a wanasiraau nei ra odo-odo
 ma rongo'i ha'arahesi adaa'i,
 ma ura bwarasiraau nei ra ta'a'i.”*
 13 'Iatei nai matai ha'a-ta'ai'amou 'onaa moi
 bonasiai haa'i here goro? Bwa'i ta sae'a!
 14 Ma'ata 'onaa moi rongomaata'i 'ini'i haa'i
 amoo'i maho odo-odo mamou ga'i wa'ewa'e!
 Moi abu ta'aabemoou ma'ua maaa'usiraau
 sae, 15 ma'ata moi ha'abwauodoa Kraest suri'i
 tahingamoo'i. Moi awa ha'aagau 'anai arami'i
 heisonga'i adaa'i nei rai songa'ini'amou 'inia
 taranai taha namou hinihinia 'inia Jisas.
 16 Ma'ata moi haua beiai ahu manego mana
 ha'ahou. Moi awasuri'i taha namou aidangisi'i
 do ra odo-odo neina 'oha rai ha'atee ha'a-
 ta'ai'amou 'ini'i maho goro mou haa'i 'inia
 suria amoua Kraest, rai ninima 'ini'i maho rau
 'unu'i.
 17 'Onaa 'ia God 'a 'irisia dogai rongomaata'i
 'ini'i mareho goro gau haa'i, 'a goro baania
 rongomaata'i 'ini'i mareho ta'a'i nagau haa'i.
 18 Mou wai'ado'ado ga'u suria Kraest. 'Iia 'a

* 3:12 3:10-12 Psalm 34:12-16

odo-odo na'i maana God maagu mae 'ini'i ora-ora'a agaa'i sae nagau ai'a odo-odo. Rei'uaa na ai'a ora-ora'a, 'a mae 'inigi'ai noni ora-ora'a 'anai wai'agaau 'ari beia God. 'A mae ha'atai moi, ma 'agu bwa'i mae'a ro'u 'ini'i ora-ora'a agaa'i ta 'oha. Ra ha'amaesia'i abena, ma'ata ni aungana 'a tahi mau. ¹⁹ Mana aungana 'a 'ari heitaroha'i tanaraau'i aunga na'i rumaniho'o. ²⁰ Aunga 'isi, naasi aungadaa'i nei ra hairaes'i beia God na'i 'oha na mamasiraa'u dorai rihosi, na'i madoraa na'ia Noa 'a tagoraai haka. Ma'e waira waru moi narau ta'e na'i haka narau tahi 'inia'i wai. ²¹ Mana waisi 'e heiha'auu 'inia'i wai na'i bwareomaea na matai ha'atahigaau baaniai ha'a-mama'ai. Mana bwareomaea, 'a ai'a 'anai dori gaasinga'ini'i do'o ni abe, me'e duruduru gau haua tanaa God 'anai awasuri'i taha nagau aidangisi'i do ra odo-odo. Ma gau matai to'oraai tahi 'inia, suriai suruta'e aho'i ana Jisas Kraest baaniai mae. ²² 'Ia Jisas 'a ara'ai aro ma awa na'i aba odona Godi Ama ma marungi'i enjel hako mana mwani maho ra heimarungi mara mena na'i aro.

4

Tahinga Haoru Adaa'i Noni Hinihini

¹ 'Ia Kraest 'a rongomaata'i na'i madoraa na awa na'i marewanani. Naasi 'i'amou ro'u moi ha'aagau 'anai rongomaata'i 'onaai rongomaata'i na haua. 'Inia 'onaa moi rongomaata'i, 'a ha'ata'inia do 'i'amou mou nugasiai ora-ora'a. ² Ma naasi, 'oha mou awa na'i marewanani, moi nugasii hei'irisimoo'i mamoi suriai maho

na'ia God na 'irisia. ³ Na tahingamoou na'i na'o mou awa 'onaai sae ahurodo. Na'i 'ohasi, mou to'ora'i mwani hei'irisi ta'a'i, mou awa 'onaai mwamwaa, mamou hano hairiu 'anai gonogono mana haa'i kae ngaugoni 'anai haa'i here wawaa-sua'a. Mana mareho na ta'aa di'u na mou haua, mou ha'arahesi'i araaranunu. ⁴ Na'i 'ohani 'iraaui nei namou ta'i haa'i ga'u i here o'asi, 'a kakui ahudaau 'iniaai taranai taha namougu nugasi'i 'ini'i here 'isi marau 'unu'unu'amou 'iniaai haa amou o'asi. ⁵ Ma'ata 'iraaui rai ha'arangasi'i haariraaui taha rau haa'i tanaa God na ha'aagau 'anai hiiriraaui nei ra tahi mana nei nara bwani mae. ⁶ 'Inia naia nara taroha'inia ro'u 'iniaai Taroha Goro tanaraui nei ra bwani mae,* neina rei'uaa abedaa'i ra mae 'onaai mae nai to'o beigaau hakoi noni, ni aungadaa'i rai tahi marai awa beia God.

⁷ Na hahakodi mwani maho 'a gaarangi'a. Naasi moi 'omesuri'amou haarimoou baaniai ora-ora'a mamoi wai'ado'ado goro neina mou matai ha'arahesi goro. ⁸ Maho na ororiu di'u, moi ha'ata'iniaai heita'ahi na raha tana'amou hairiu, 'iniaai heita'ahi 'a matai 'a'auhi'o 'anai 'adoma'i nugasiai ora-ora'a nara haua tana'o. ⁹ Moi ha'amaoto'amou hairiu suri'i ruma amoo'i mamoi haua beiai wa'ewa'e mana ahu mwa'emwa'e. ¹⁰ 'Adonai nei 'ini'amou 'ia God 'a banea tanaa 'e ta'i 'ini'i bane ana'i. Naasi moi tau'aro goro 'ini'i bane 'isi 'anai 'a'auhiraui noni mamoi haua suriai ringe na odo-odo. ¹¹ 'Iraaui nei ra to'orai bane 'anai heitaroha'i,

* **4:6** Nei ra bwane mae: 'Iraaui noni hinihini nara rongoa i Taroha Goro ga'u maraugu mae, ma'ua 'iraaui sae nara mae na'i ahe raha na'i madoraa anai Noa.

rai heitaroha'i 'onaai nei na taroha'ini'i huudi ha'atee ana'ia God. 'Iraaui nei nara to'oraai bane 'anai hei'a'auhi, rai 'a'auhiraau noni 'inia wetewete na haua God tanaraau. Neina 'ado mareho namoi haa'i, rai ha'atee ha'agorohia God 'inia, na'i atana Jisas Kraest. Gau magai ha'aneanea God, 'ia mo'o na to'o mena tarau tarau. Amen.

Rongomaata'i 'Iniai Ha'i Sae Hinihini

¹² Arai do'ora mana asigu'i beia Kraest, moi abu heimwaota'i 'inia siri amou na'i rongomaata'i, 'onaa do'e maho haoru tana'amou. Mahosi 'a boi 'ana moi ha'a-ohoo'hou'amou. ¹³ Ma'ata moi wa'ewa'e, 'inia mou rongomaata'i 'onaai rongomaata'i ana Kraest, neina wa'ewa'e amou 'ai honu aharau na'i 'oha na 'ia Kraest 'ai boi aho'i beiai mena mana raraha. ¹⁴ Mou ga'i wa'ewa'e 'onaa ra here ha'a-ta'ai'amou 'inia suria amoua Kraest, 'inia 'a ha'ata'i dona Hi'ona Maea ana God na mena di'u, 'a awa bei'amou. ¹⁵ Inau 'au ai'a raba rongoa domou rongomaata'i 'inia heingahu ma'ua beri, ma'ua raesiai ringe, ma'ua hadahada rago siri suri'i mareho na ai'a ta'isada do'oi 'a'au siriwou suri'i. ¹⁶ Ma 'onaa mou rongomaata'i 'inia 'i'amou ra'i sae ana'ia Kraest, ma ai'a ta'isada domoi ninima 'inia mahosi. Mou ga'i ha'atee ha'agorohia God, 'inia 'i'amou ra'i sae ana'ia Kraest.

¹⁷ Na madoraa anai taraawa'a hihiri 'a boi'a, miraaui sae tahamora na 'ia God nai hiiriraaui, 'iraaui sae ana'ia God. Ma 'onaa 'ai taraawa'a beigaau, 'ai 'ome he'ua 'oha nai hako beiraaui nei ra ai'a hinihiniai Taroha Goro ana God? ¹⁸ Mana Ususu Maea 'a o'ani,

“Onaa 'a ai'a mwada'u tanaraaui sae goro 'anai dauai tahi tarau, ma'ai he'ua tanaraaui ahurodo narau ora-ora'a?”†

19 Naasi 'onaa namou rongomaata'i suriai hei'irisina God, mamoi abu agoheta'i haa'i maho ra goro. Moi 'u'uria taraua God na ha'a-pwa'ara'amou, 'iia 'a bwa'i kakua'amou mwada'u.

5

Tanaraaui Na'otara Na'i Heisoi

1 Tana'amou na'otara na'i heisoi, 'au raba ha'a-ta'u'u'amou. 'Inau 'e na'otara na'i heisoi ro'u, mau 'omesia 'inia maagu i rongomaata'i ana Kraest. Ma na'i maadi mwani noni hako rai ha'ahouau ro'u bei'amou na'i 'oha na 'ia Kraest 'ai aho'i mai. 2 Naasi wai ha'a-ta'u'u'amou. 'Onaai 'omesuri siip na 'omesuriraau siip ana'i, 'i'amou ro'u moi 'omesuriraau nei na 'ia God na ha'a-'u'uri'amou 'iniraau. Moi haua ha'i mwa'emwa'e 'inia naasi hei'irisina God. Moi abu haua 'onaai nei nara ha'a-'usu'usua moi. 'A ai'a goro domoi hauai tau'arosi 'inia 'irisia moi amou i ha'a. Moi abui haua o'asi, ma'ata moi haua 'inia mou raba 'a'auhiraau nei ra ha'a-'u'uri'amou 'iniraau. 3 Moi abu na'otara bei'ai ha'a-ta'eta'e, ma'ata na'otara 'anai ha'ata'inia huunai herehere tanaraau 'anai suria. 4 Ma na'i 'oha nai aho'i mai 'i bwauododaau 'omesuri siip, 'ai tahari'amou 'inia heitahari na bwa'i ai'aa mwada'u. Moi awa tarau na'i rarahana ma na'i gorohana.

Tanaraaui Sae Mwane Haoru

† 4:18 4:18 Proverbs 11:31

5 'T'amoui sae mwane haoru, moi awa ba-haidi heimarungi adaa'i sae wari amoo'i, mamoi ha'a-anoano'amou haarimoou 'anai 'a'auhi'amou hairiu. 'Iniai Usu-usu Maea 'a 'unua o'ani, "Ia God 'a 'itaai nei na ha'aba'o, ma 'a'auhiai nei na ha'a-anoanoa haaria."* 6 Moi ha'a-anoano'amou haarimoou 'anai awa na'i rimana God na mena di'u, neina 'ia God 'ai ha'a-hauasa'amou na'i 'oha nai tari madoraa 'ana. 7 Moi nuga'i hako tanaa God i taha ra torakoke 'ini'i 'adoma'imoo'i, 'inia 'iia na 'adoma'ini'amou ma 'omesuri'amou.

8 Moi awa ha'aagau tarau mamoi 'ome'ome goro. 'Iniai maerongamoo, 'ia Saetan, 'a hano hairiu 'anai 'ome'ome 'inia tanei do'ai ha'ata'aia. 'A 'onaai laeon na ngurunguru 'anai raba hain-gau. 9 Moi ura baabau na'i hinihinimoo mamoi ura bwarasia. 'Inia 'onaai 'iraraa amoo, ai'a do 'i'amou moi, me'iraa ro'u i sae hinihini hako na'i marewana narau siri ro'u na'i raronai rongomaata'i o'asi. 10 'Ia God 'ai 'a'auhigaau tarau 'iniai heita'ahi ana na raha di'u. Ma 'iniai hagu amoo beia Kraest, 'a soi'amou 'anai to'oraa beia Kraest i ha'ahou mana ha'aasaa na matai awa tarau. Ma na'i 'oha naigui hakoi rongomaata'i namou haua 'ohani suriai gere madoraa, 'ia God 'ai ha'a-haoru'i tahingamoo'i, 'ai ha'ababauai hinihinimoo ma'ai ha'a-wetewete'i 'adoma'imoo'i. 11 Gaau magai ha'aasaa God 'iniai mena ana na awa tarau tarau. Amen.

Mareho Hahako

12 'Ia Saelas na 'a'auhiau 'anai usuai gere usu-usuni. 'Iia 'e do'oragaau na'i Kraest nau 'u'uria.

* 5:5 5:5 Proverbs 3:34

Hoita, 'inau 'au hauai usu-usuni 'anai ha'awetewete'i hinihinimoo'i ma 'anai ha'arangasia tana'amou dona mwani mareho nau usu'i na'i usu-usuni rai ha'ata'iniai huunai goro na haa God 'ini'amou. Naasi, moi ura baabau na'i gorohana God.

¹³ Ha'atee wa'ewa'e tana'amou baaniraaui sae hinihini na'i Babilon na 'ia God 'a 'ome sigihiraaui 'onaai 'ome sigihi'amou ro'u ana. 'Ia Mak 'a haa ro'u i ha'atee wa'ewa'e ana tana'amou. 'Iiasi 'a 'onaa do'e gare agua. ¹⁴ Moi ha'atee wa'ewa'e tana'amou hairiu beiai haingoni ni heita'ahi ni heisoi.

'Io, mau ha'arahesi mia God 'ai ha'awahi'amou goro, 'i'amou hakoi nei ana'ia Kraest.

Taroha Goro mana Usuuusu Maea
The New Testament in the Arosi language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Arosi

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Arosi

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

444a3934-0a25-5ce9-b53e-5049851eb3b5